

Inbreng Greenpeace Rondetafelgesprek uitspraak van de rechter in Den Haag inzake het Nederlandse klimaatbeleid, 10 september 2015

Nu al beïnvloedt klimaatverandering de leefwereld van miljoenen. Steeds vaker veroorzaakt heftig weer (economische) schade. Bij de spanningen in het Midden Oosten spelen droogte en waterschaarste een belangrijke rol. Meer en meer mensen raken op de drift. De reductie van tenminste 25% CO₂ t.o.v. 1990 in Nederland, zoals de rechter eist, staat dan ook niet ter discussie. Wel de manier waarop we dat gaan halen. Vier stellingen daarover:

- 1. Om aan de eis van de rechter te voldoen is naast intensivering van de uitvoering van het Energieakkoord (EA) een ingreep in de bestaande energiemix om het aandeel kolen te beperken onvermijdelijk.**

ECN en PBL rekenen in hun quickscan voor dat er ten opzichte van vastgesteld en voorgenomen beleid (inclusief de gemaakte afspraken uit het EA) 15 Mton extra emissiereductie nodig is om te voldoen aan de eis van de rechter. De helft van deze ambitie (6 tot 9 Mton) kan gevonden worden door de ambities van het EA daadwerkelijk helemaal met maatregelen te beleggen. Volgens ECN/CPB is nu pas ongeveer de helft van de ambities binnen handbereik en is zijn dus verder gaande maatregelen nodig op het gebied van energiebesparing bij verkeer, industrie en gebouwde omgeving. Maar daar redt je het niet mee: de andere helft, eveneens 6 tot 9 Mton, valt buiten de afspraken en ambities van het EA en moet gevonden in het beperken van de uitstoot van CO₂ door kolen in de bestaande energiemix.

- 2. Verdere beperking van het aandeel kolen is niet in strijd met Energieakkoord**

In het EA zijn wél afspraken gemaakt over het sluiten van de jaren tachtig centrales, maar het bestaansrecht van nieuwere centrales valt nadrukkelijk buiten de reikwijdte van het EA. De juridische procedures die onder meer N&M en Greenpeace hebben lopen tegen de natuurvergunningen voor de centrales van GFD, E.ON en Essent zijn daar een bewijs van. De discussie over sluiting van nieuwere centrales staat dus los van de noodzaak van de integrale uitvoering van het EA, omdat die daar destijds nadrukkelijk en bewust buiten gehouden zijn.

- 3. Het beleggen van de volledige ambities van het EA met maatregelen moet nog in 2015 plaatsvinden, omdat de doelstellingen anders buiten bereik blijven.**

In de quickscan van PBL en ECN staat: "Bij uitstel van de besluitvorming met één jaar (GP: dus niet in 2015 maar in 2016) wordt het totaal reductiepotentieel geschat op 13 Mton". Dat is minder dan de benodigde 15 Mton, nog los van de te verwachten tegenvallers. Als bij de NEV 2015 blijkt dat de doelen van 35 PJ energiebesparing in 2016, 100 PJ besparing en 14% duurzame energie in 2020 buiten bereik blijven met het huidige pakket maatregelen, kan wat het EA betreft dus niet gewacht worden tot de beleidsinventarisatie van het kabinet in de eerste helft van 2016. Dat hoeft ook niet, want de beleidsopties zijn ruimschoots beschikbaar. Het gaat louter nog om overeenstemming tussen overheden, werkgevers- en werknemersorganisaties en NGO's.

- 4. Wie opties schrapt uit het indicatieve emissiereductiepad per sector uit quickscan PBL / ECN heeft de plicht een alternatieve invulling te geven**

Het kabinet heeft erkend dat hangende een eventueel hoger beroep het vonnis van de rechter moet worden uitgevoerd. De quickscan geeft een indicatie hoe enerzijds via het EA en anderzijds via het beperken van de bijdrage van de uitstoot van kolen aan die eis invulling kan worden gegeven. Discussie over opties is uiteraard mogelijk, maar binnen de randvoorwaarde dat de doelen gehaald moeten worden. Wie een optie ter discussie stelt, zou dus een andere optie moeten inbrengen.

De groene organisaties onderschrijven op hoofdlijnen de analyse in de quickscan van PBL en ECN. In onderstaande tabel maken zij een keur uit de belangrijkste opties uit de quickscan, waarbij opgemerkt zij dat er forse reducties op het verbruik van Gronings gas mogelijk zijn door te besparingen in gebouwde omgeving en industrie.

Sector	Maximaal Reductiepotentieel	Belangrijkste maatregelen qua potentiële bijdrage	Precisering groene organisaties	Reductiepot. volgens ECN
Industrie	2	Energiebesparing en CCS	Prijsprikkel energieverbruik via bonus-malus	2,4
Energie	5 (4,7 – 8,5)	Emissiebeperkende maatregelen bij kolencentrales (biomassameestook, CCS, inzet gas ipv kolen)	Sluiting kolencentrales	5
Transport	6	Kilometerheffing en aanpassen maximum snelheid	Idem, inclusief aanvullende opties	6
Huishoudens	1	Verduurzamen energievoorziening woningen	Verplicht Label B woningcorporaties Verplichte labelsprong op verhuismomenten koop	1,5
Diensten	1	Verduurzaming energievoorziening bedrijven	Verplichting verduurzaming vanaf terugverdientijd 20 jr	1,4
Landbouw	1	Methaanreductie door mestvergisting		PM
Duurzame energie			Intensivering nodig als uit NEV 2015 blijkt dat 14% in 2020 niet wordt gehaald	PM
Totaal	16			16

Deze inbreng wordt gesteund door de samenwerkende milieuorganisaties en groene werkgeversorganisaties bij het Energieakkoord (Milieudefensie, Natuur en Milieu, de Natuur en Milieufederaties, WNF, Duurzame Energiekoepel, ODE Decentraal en De Groene Zaak)

Bijlage: brief 17 augustus 2015